

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO X.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, 13. avgusta 1927.

Telefon št. 2552

ŠTEV. 92.

Vprašanje železniške zveze Slovenije z morjem.

Ob priliki konference o bodoči železniški mreži, ki se je vršila preteklo zimo v Beogradu, je bilo ostalo vprašanje definitivne trase železniške zveze odprto in je konferenca sklenila, da se ima sprejeti v program del in načrt bodoče železniške mreže zveza Kočevje in Črnomelj na sušsko progo v odseku med Brod-Moravice in Vrbovskem po oni črti, ki bi bila najbolj prikladna in najbolj ekonomična.

Da se reši vendar enkrat že pozitivno to pereče vprašanje, je minister saobračaja koncem meseca junija odredil posebno komisijo tehnikov in geologov, da v terenu še enkrat proučijo vse obstoječe načrte in mu nato sporočijo definitivno svoje zaključke. Kakor doznavamo, se je ta komisija početkom julija podala v teren in je pregledala geološko sestavo predelov vseh treh tras, ki so danes znane pod imeni Mussilove, Klodičeve in Župnekove linije, vendar komisija na koncu svojih študij, kakor se nam poroča, ni prišla do nikakega konkretnega zaključka. Ni sprejela niti ene od imenovanih tras brezpogojno, marveč je glede vsake stavila gotove zahteve za izpremembe odnosno izrazil pomisleke glede smeri tras, bodisi iz geološkega odnosno iz tehničnega ali celo strateškega stališča, dasi to zadnje ni bila niti njena naloga. Kakor čujemo, je bil stavljen ministrstvu saobračaja v poročilu alternativni predlog bodisi: 1. da se izvršijo bistvene in znatne korekture na obstoječih variantah odnosno, 2. ako se prvi predlog ne sprejme, da je treba iskati nove rešitve za skrajšanje poti iz Kočevja odnosno iz Slovenije proti severnemu Jadranu potom nove linije, ki naj bi se trasirala v trikotu med Črnomljem, Ogulinom in Vrbovskem tam, kjer bi smer in teren najbolj odgovarjal.

Tako smo obogatili za eno sicer lepo in zanimivo študijo, toda do tega, kar je za nas glavno in kar nas predvsem interesira, to je do pozitivne rešitve vprašanja zveze z morjem, nišmo prišli. Ni sedaj čas, da se sprašujemo, kako in zakaj ter da otvorimo novo polemiko o tem prevažnem vprašanju, kjer se je v boju za posamezne variante že popisalo toliko papirja.

Treba je, da gremo realno pot in da računamo z dejstvom, da sedaj po osmih letih bojev in študij tega vprašanja nimamo niti določene smeri trase za bodočo zvezo Slovenije z morjem ter da se iz najetega posojila gradi rogaška in šent-janska železnica, ki sta obe brez dvoma za naše gospodarstvo jako važni, ki pa niti z daleka nimata onega pomena, ki ga ima naše direktno izhodišče k morju po lastnem ozemlju, katera zveza bi se morala v prvi vrsti graditi.

Zato je edino, kar moremo in moramo v sedanjih situaciji zahtevati od vlade, posebno pa od ministra saobračaja, da takoj odredi sekcijo, ki naj bi v zmislu mišljenja zadnje strokovnjaške komisije premerila teren v trikotu Črnomelj-Ogulin-Vrbovsko in izdelala načrte za tako novo zvezo. Obenem pa da prouči ta sekcija tudi korekture, ki jih je zahtevala komisija geologov in tehnikov na obstoječih načrtih, da pridemo tako končno do točnega računa, katera izvedba bi bila najracionalnejša in raz vidik splošnih gospodarskih interesov v Sloveniji najbolj priporočljiva. Naši gospodarski krogi z upravičenostjo pričakujejo od ministra saobračaja, da se rešitev tega vprašanja ne odlašja, marveč da se odredi takoj vse, da pridemo še v toku letošnje jeseni do končne rešitve.

J. M.

Izpopolnitev strokovne naobrazbe trgovcev in trgovskih nameščencev.

V zadnji seji preteklega šolskega leta je razpravljala šolski odbor trgovskega gremija na Dunaju, kako naj bi se omogočilo trgovcem, ki so ali samostojni podjetniki ali le trgovski nastavljenici, izpolniti strokovno znanje izven delovnega časa. Pri sedanjih razmerah je namreč sprično učnega načrta popolnoma nemogoče, podati v nadaljevalni šoli v razmeroma kratkem času treh let vso ono učno snov, ki je spretnemu trgovcu neobhodno potrebna. Nadaljevalna šola se mora v obče omejiti na pregledno podajanje učiva in načelno razumevanje trgovske vede.

V svrhu nadaljne in temeljite trgovske naobrazbe so potrebni večerni tečaji, ki se vrše n. pr. na Dunaju že nekaj let na trgovskih akademijah gremija, poleg teh pa prireja take tečaje tudi trgovska zbornica. V prvih se podaja zaključno znanje, na primer iz knjigovodstva, v zborničnih tečajih pa se obravnavajo specialne panoge trgovske vede. Ker pa so morali k vzdrževanju stroškov prispevati tudi udeležniki tečajev, je šolski odbor določil večji kredit. S tem se bo znižal prispevek tako, da se bodo tečaje lahko udeleževali vsi pripadniki trgovskega stanu, šef in vajenec ter vsakdo, kdor čuti potrebo izpopolniti in razširiti svoje strokovno trgovsko znanje.

Prvi prihodnji tečaji so namenjeni trgovcem z živili. V teh tečajih bodo razpravljali večaki in praktiki o izdelovanju, prometu in ponarejanju živil ter o preizkusnih metodah. Sodeloval bo tudi poseben tržni uradnik, ki si je pridobil mnogo izkustva na trgu za živila. Pouk bodo pojasnjevali poizkusi, slike in filmi.

Tem tečajem bodo sledili tečaji za prodajalce. V teh se bo razpravljalo način, kako je postopati z neodločnimi, nezaupljivimi, pohlevnimi, prešernimi in drugimi odjemalci. Tudi v teh tečajih se bodo poleg psihološkega momenta upoštevale predvsem izkušnje praktika. V doglednem času se bodo oživitvorili tečaji tudi za aranžerje izložb.

Velike uspehe je imel lanski strokovni tečaj za materijelno blago. Enaki tečaji se bodo otvorili tudi za druge stroke, tako da se bode lahko vsak trgovec temeljito seznanil z blagom, s katerim trguje.

Vsled razvoja zakonodaje je postal kontor današnjega trgovca pravcata pisarna pravnega zastopnika. Potrebno je torej, da se otvori tudi serija večernih predavanj, pri katerih bodo najboljši strokovnjaki — praktiki — obravnavali razne zakonite določbe, ki se tičejo trgovstva in trgovskih nameščencev. Tako bode n. pr. uradnik večjega podjetja pojasnjeval zakon o

nastavljenicah, zakone o davkih, o socialnem zavarovanju, o zaščiti, o obrokih itd.

Na šole te vrste so trgovci na Dunaju z vso pravico ponosni, ker bodo z večernimi tečaji le pridobili na znanju in novih prijateljih. Strokovnim šolam, ki pripravljajo začetnikom pot k trgovini, se bodo pridružili večerni tečaji in predavanja, ki bodo vsestransko izpopolnjevala znanje trgovcev in trgovskih nameščencev ter jim ostrili orožje za današnji eksistenčni boj.

Tako na Dunaju! V smislu sklepa šolskega odbora gremija trgovcev v Ljubljani se bo na gremijski šoli pričetkom šolskega leta 1927/28 pričelo poučevati blagovnanstvo. Šolski odbor je na delu, da pripravi ves potreben material, ki je za blagovnanstvo potreben. Tudi za trgovce, zlasti pa za one, ki odvarjajo trgovino z blagom, o katerem nimajo znanja, bo potrebno, da se otvorijo tudi pri nas večerni tečaji, na katerih naj bi predavali strokovnjaki in podajali praktična navodila o trgovanju z blagom. Marsikateremu se bo zdelo, da so večerni tečaji poniževalni in nepotrebni. Smatramo pa za potrebno že sedaj opozoriti na važnost teh predavanj, ki so zlasti v sedanjih časih za marsikaterega trgovca prepotrebni. Kaj pomaže n. pr. trgovskemu sodruidniku, ki se je izvežbal v manufakturni stroki, če otvori trgovino s špecerijskim blagom, o katerem nima niti najprimitivnejšega pojmovanja. Zato je potrebno, da je vsak trgovec v svoji stroki podkovan, ker le v tem primeru je dana možnost do trajnega obstanka. Pri nas smo glede izobrazbe trgovcev, kakor tudi trgovskih nastavljenecv zaostali, dočim posvečajo druga velika mesta inozemstvu temu vprašanju največjo pozornost. Njihove uspehe, s katerimi korakajo v bodočnost, vidimo. Ako nočemo zaostati, je skrajni čas, da prično tudi naši trgovci in trgovski sodruidniki razmišljati o nujni potrebi nadaljne trgovske izobrazbe. Možnost take nadaljne izobrazbe nudi našim trgovcem že od nekdaj trgovsko društvo Merkur v Ljubljani, ki prireja vsako leto poučne tečaje. Prošlo zimsko sezono je to društvo priredilo nižji in višji tečaj za nemščino, enake tečaje za italijanščino, nadalje tečaj za srbohrvaščino, za knjigovodstvo in slovensko ter nemško stenografijo. Ti tečaji se bodo v jeseni zopet otvorili, razmišlja pa se že sedaj o tečaju za izložbene aranžerje. Otvorili bi se pa še tudi drugi tečaji, ako bi se prijavilo zadostno število interesentov. Poleg tega je društvo na svoji zadnji seji sklenilo, da priredi tekom zimске sezone prijateljske večere, na katerih se bode med drugim predavalo o zakonodaji, kolikor prihaja za trgovstvo in trg. nastavljenice praktično v poštev.

Prilika je torej našemu trgovstvu za nadaljno izobrazbo dana. Žal, da se ravno oni, katerim so tečaji namenjeni, te prilike prav malo poslužujejo. Priglasijo se jih še prilično število, a večina izgubi energijo in ostane sredi pota, dasi sama s svojo prijavo dokumentira, da ji je nadaljna izobrazba potrebna.

Ko čujemo poročila, kako lepo in koristno se razvijajo podobni tečaji drugje, se z žalostjo spominjamo nezanimanja za nadaljno izobrazbo v naših krogih.

Dunajski vzgled naj bo našim trgovcem in trgovskim nastavljenicem za bodrilo, da se prihodnjih enakih tečajev udeleže v častnem številu in da vstrajajo do konca.

L. Š.

Poštna prostost Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani v volilnih zadevah.

Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani je ob objavi nove »Uredbe o reorganizaciji in volilnem redu Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani« izdala dne 4. avgusta 1927 D št. 59184/II — 1927 v svojih okrožnicah (št. XX. — 1927) sledeči odlok, ki ni važen samo za zbornico, ampak tudi za volilce.

Odlok se glasi sledeče:

»Gospod minister za trgovino in industrijo je na osnovi pooblastila iz čl. 267 finačnega zakona za leto 1927-1928 izdal »Uredbo o reorganizaciji in volilnem redu Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani« od 30. junija 1927 (Službene Novine št. 156 od 14. julija 1927, dodatek XLVII, oziroma Uradni list ljubljanske in mariborske oblasti št. 80., od 26. julija 1927, razpis 349).

O poštinski prostosti govori člen 22 te uredbe, ki se glasi:

»Vsak dopis in vse, kar odpravlja volilni odbor volilcem, državnim oblastvom in občinskim uradom, in pa pošiljke teh oblastev na volilni odbor v volilnih zadevah so oproščene poštne in vsake druge poštne pristojbine. Prav tako so tudi pošiljke in vloge volilcev na volilni odbor oproščene poštne in drugih poštne pristojbin. V ta namen morajo biti pošne pošiljke označene s pripombo »V volilnih zadevah Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani«. Poštni uradi morajo nujno in brez odloga odpraviti in izročiti vsako pošiljko, ki jo pošlje volilni odbor volilcem ali ki jo pošljejo volilci volilnemu odboru.«

Pošte naj torej pomnijo:

1. Trgovska zbornica kot taka ni oproščena poštne, ampak samo njen volilni odbor. Ker pa ta volilni odbor ni premanenten, ampak se izvoli za vsake volitve posebej (po členu 4 zgoraj omenjene uredbe praviloma vsakih 5 let), je jasno, da velja ta ugodnost samo za volilne zadeve.

2. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je oproščena poštne v dopisovanju z volilci (torej s privatniki), z državnimi oblastmi in občinskimi uradi in obratno. Vsak volilec sme potemtakem v volilnih zadevah pisati volilnemu odboru Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani brez plačila poštne, potrebna je samo predpisana pripomba na ovitku.

3. Korespondenca volilnega odbora z volilci in obratno je oproščena vseh poštne pristojbin, torej tudi priporočnine in pristojbine za povratnico. Pisma s povratnico morajo seveda ustrezati predpisom čl. 36 Pravilnika za notranjo pošto službo I. del.

4. Ta pisma se morajo odpravljati in dostavljati z vso naglostjo in točnostjo. Pisma s povratnico se morajo izročiti naslovnikom v roke. Za vsako nepazljivost, zlorabo, pristranost ali celo kršitev pisemske tajnosti bo odgovarjal prizadeti uslužbenec po zakonu.

5. Z gori omenjeno zakonsko uredbo je prenehala veljati točka 11 člena II. zakona o prostosti poštne, kolikor govori o trgovskih in obrtnih zbornicah.

ZNIŽANJE OBRETNOSTNE MERE V NEW-YORKU.

Federal Reserve Bank of St. Louis je znižala obrestno mero od 4 na 3½%, pred 14 dnevi je napravila isto Fed. Res. B. of Kansas City. Kot utemeljitev so navedli v obeh slučajih posebni položaj v pretežno poljedelskih okrajih območja teh dveh bank, kjer je zgodnji zaključek žetve ugodno vplival. Vendar je mnenje splošno, da gre pomen tega obrestnega znižanja čez okvir lokalnega ameriškega pojava in pričakujejo v dobru poučenih krogih v kratkem obrestnega znižanja newyorške Federal Reserve Bank-e. To bi imelo seveda zelo velik svetovnogospodarski pomen, ker bi taka odredba bistveno podprla angleški funt. Angleška banka bi bila morala najkasneje v jeseni svojo obrestno mero zvišati, kar bi ji pa v slučaju znižanja obrestne mere v Ameriki ne bilo treba napraviti; ameriški denar bi se stekal vanjo in bi njeno stališče zelo okrepil. To bi vplivalo potem seveda tudi na druge denarne trge. — Ko smo te vrstice že zaključili, smo brali da je Federal Reserve Bank v New Yorku obrestno mero res znižala od 4 na 3½%.

SLADKOR.

Evropski interesi sladkorja so sedaj v prvi vrsti pod vplivom ugodnega položaja sladkorne pese in se za poročila z newyorškega trga ne zanimajo posebno. V zadnjem času nastopa Rusija kot nakupovalka promptnega sladkorja. Splošno gredo cene nazaj. Poročila o restrikciji pridelka na Kubi se potrjujejo. Na Češkoslovaškem je na vprašanje, kako kaže sladkorna pesa, odgovorilo 15% tovarn, da kaže prav dobro, 65% dobro, 20% zadovoljivo in nobena slabo. Tudi kvaliteta je boljša kot lani. Na Nemškem pa ni tako ugodno, ne glede teže pese in tudi ne glede sladkorne vsebine. Konsum v Evropi je letos nazadoval in so zato vidne zaloge sladkorja večje kot so pričakovali. Tu podajamo seznam vidnih zalog v kontroliranih deželah s 1. julijem dotičnega leta, v tonah:

	1925	1926	1927
Nemčija	269.000	515.000	528.000
Češkoslovaška	232.000	341.000	176.000
Poljska	95.500	111.000	100.500
Francija	162.000	200.000	270.000
Holandska	83.000	61.000	71.000
Belgija	66.000	134.000	58.000
Anglija	370.000	508.000	422.000

Kako vse koleba!

Dalje podamo seznam porabe sladkorja v istih državah za dobo september-junij, spet v tonah:

	1924/25	1925/26	1926/27
Nemčija	1.126.000	1.156.000	1.213.000
Čehoslovaška	303.000	319.000	305.000
Poljska	225.000	241.000	278.000
Francija	801.000	823.000	672.000
Holandska	183.000	189.000	191.000
Belgija	144.000	150.000	141.000
Anglija	1.498.000	1.550.000	1.463.000

LISTEK.

Dr. R. Andrejka:

Oris sedanjega stanja našega društvenega prava.

(Nadaljevanje.)

II.

Razvojna načela našega društvenega prava.

Ravnokar ustanovljeni pojem društva, ki velja v splošnem, omejujejo naši pozitivni zakoni, predvsem zakon z dne 15. novembra 1867, d. z. št. 187, s tem, da izločijo gotove združitve od veljavnosti tega zakona. Preden pa preidemo na naštevaje teh združitev, se nam je baviti z društvi, ki sicer ne spadajo pod društveni zakon z leta 1867, katerim pa ni moč odrekati značaja društva, to so takozvana pridobitna društva po cesarskem patentu z dne 26. novembra 1852, d. z. št. 253.

Da razumemo ta zakon in njega ustroj, moramo poseči malo nazaj v zgodovino društvenega prava. V predmarčni dobi in po kratkem presledku leta 1848 je veljal v Avstriji do ustavne dobe leta 1867 glede delovanja društev tako zvani koncesijski sistem.

Društvo se je moralo dovoliti od vlade.

EVROPSKI ŽELEZNI KARTEL.

Pogajanj o teritorialnem zaščitnem dogovoru med nemško, avstrijsko, poljsko, ogrsko in češkoslovaško železno industrijo v zadnjem času niso nadaljevali, ker so Poljaki izjavili, da jim ni nič na tem in da se dogovora ne bodo udeležili. To je v toliko važno, ker poteče že obstoječi dogovor med Avstrijo, Poljsko, Češkoslovaško in Ogrsko s 1. oktobrom. Predpogoj za evropski sporazum je tudi ta, da se nemška industrija fine pločevine združi v zvezo, na kar pa zaenkrat ni misliti. — Prvo bodoče zborovanje Mednarodnega jeklenega kartela se bo vršilo šele v drugi polovici septembra. Do tedaj bo nadaljevala svoja posvetovanja samo komisija, ki jo je izvolil kartel v junijski seji v svrhu ustanovitve skupnih prodajnih zvez za polfabrikate in nekaj drugih vrst železa. Zadnje poročilo glede skupnega evropskega kartela je bolj optimistično kot so bila prejšnja.

Doba uvozov zlata je minula.

V tem smislu se je izrazil Carles E. Mitchell, predsednik National City Bank of New York, eden najbolj znanih ameriških bankirjev. Njegova izvajanja zaslužijo spričo končanih pogajanj ravnatelj velebank tem večje upoštevanje. V položaju bankarstva ne vidim nobenega povoda za vznemirjenje. Leto 1926 je bilo, kakor znano, za bankarstvo leto relativne stabilnosti. Skoz več kot deset let je kolebal finančni svet v morju menjajoče se deflacije in inflacije, kar je imelo svoj vzrok v vojski in v velikem premikanju zlata, kakršno se doslej še ni vršilo. Polagoma izginjajo posledice vojske in položaj bankarstva zadobiva v vsem svetu spet skoraj normalno obliko. Najznačilnejši znak sedanjega položaja pri nas v Ameriki je bila zmoglost trgovskih podjetij, da so se financirala z razmeroma majhno pomočjo bančnega kredita. Znesek bančnega kredita je sedaj le malo večji kot je bil v začetku leta 1926. Marsikateri so izrazili skrb glede velikega števila obilicij in podobnih zadolžnic, ki jih imajo banke. Pomnožena posest teh listin v zadnjih letih je nastala zato, ker se je vsled importa zlata razpoložljivi denar hitreje pomnožil, ko so ga pa mogli navadni komercialni odtoki vsrkati. Banke niso našle druge poti, kot da so razpoložljivi denar naložile v vrednostnih papirjih.

Opozoriti je treba, da se je povpraševanje po kapitalu v zadnjih petih letih zelo pomnožilo in da smo ga mogli zadovoljiti v prvi vrsti vsled napolnitve naših bančnih rezerv z zlatimi importi. Sedaj je nastopila verjetnost, da je doba velikih zlatih importov minula. Znaki, da je ta doba res prišla izginjati, se pojavljajo že precej pogosto.

K reformi zakona o kaldrmini.

S členom 107. finančnega zakona 1927/28 je dobil minister za finance pooblastilo, da sme sporazumno z ministrom za zgradbe in soglasno s finančnim odborom Narodne skupščine izpremeniti in dopolniti odredbe o kaldrmini z dne 31. decembra 1911 ter jih prilagoditi sedanjim razmeram in potrebam.

Z ozirom na to pooblastilo je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani stavila za reformo zakona o kaldrmini sledeče predloge načelnega značaja:

1. Zakon o kaldrmini uveljavlja načelo, da kdor posebno izdatno, ne samo za potrebe svojega gospodarstva, uporablja prometne naprave, tudi posebej za nje prispeva. To načelo je v naši državi vzakonjeno tudi v členu 210. finančnega zakona. Kdor na primer posebno uporablja in obrablja in s tem kvari državne ali samoupravne ceste, mora plačati kot odškodnino za vzdrževanje dotičnih cest poseben prispevek v znesku, koji se vjema s storjeno škodo. Ako se torej posebno uporablja in obrablja cesta s prevažanjem uvoznega in izvoznega blaga, je lastnik takega blaga dolžan plačati za vzdrževanje cest, ki vodijo na carinarnico, dvojen prispevek: kaldrmino in prispevek po členu 210. finančnega zakona za leto 1927/1928. Da se odpravi tako dvojno prispevanje, bi bilo z ozirom na določilo 210. finančnega zakona 1927/1928 pravičeno, da se spravi v sklad zadevna določila finančnega zakona in kaldrminskega zakona.

V ta namen je potrebno, da se določila kaldrminskega zakona novelirajo v tem smislu, da na donosu kaldrmine ne participirajo samo občine, katerih ime nosi carinarnica, ampak vse cestne uprave, po katerih se dokazno prevaža uvozno ali izvozno blago, da se tako odzvame tem upravam naslov radi posebne porabe ceste pobirati še posebne prispevke, odnosno dajatve.

2. Po zakonu o kaldrmini je kaldrmina občinska taksa. Ker je ena glavnih zakonih nalog občin samouprava lastnega premoženja in lastnih dohodkov, ne sme ostati pri tem, da razpolagata z donosom in porabo ministrstva, dalje da se donos mora naglati izključno v državni hipotekarni banki. Občine, katerim je sedaj po zakonu o kaldrmini odkazana uloga prosilk, bi po načelu samouprave, izraženem v ustavi in v občinskih zakonih, morale same razpolagati z donosom občinske takse. Da se kontrolira resnična uporaba kaldrmine za zakonit namen, zadostuje, če se predpiše občinam, da polagajo račune o vsa-

koletni vporabi kaldrminskega donosa. Pojmu občinske takse nasprotuje delna poraba za državne namene, namreč za carinarnične objekte, katere bi morala država iz svojega graditi in vzdrževati. Če se država ne more odpovedati participiranju, ki ji je zagotovljen po sedanjem zakonu, naj se donos kaldrmine vsaj procentualno deli in občini izroča njen delež, da sama gospodari z njim, seveda za zakonito določene namene.

3. Revidirati bi bilo tudi določilo člena 15. zakona o kaldrmini glede občega kaldrminskega fonda in odkaza njegovega presežka beograjski občini. Ta člen je v zakonu uvrščen med prehodna določila in je imel pred oči stanje dne 1. januarja 1912. Ze iz tega razloga in pa vsled izpremenjenih razmer po ustanovitvi širše države je treba, da se ta člen zakona ukine.

Ukiniti bi bilo v zakonu tudi vsa določila, ki omejujejo samoupravo občin po direktnem vmešavanju ministrstev. Nadzorstvo države naj bi bilo glede upravljanja in porabljanja te takse v istih mejah, kakor glede upravljanja in porabljanja drugih občinskih dohodkov.

4. Koliko donosa letno kaldrmina, se ne objavlja, gre pa brez dvoma za lepe milijone. Vsled tega imajo naše občine, na katerih ozemlju so carinarnice, velik interes na tem vprašanju. Upravičene so zahtevati, da dobe vpogled v upravljanje kaldrminskih fondov. To bi se dalo doseči tako, da bi uprava fondov (državna hipotekarna banka) pošiljala tromesečne izkaze o stanju kaldrminskih fondov ne samo ministru financ, ampak tudi prizadetim občinam.

5. Carinarnice pobirajo kaldrmino v korist občin, kojim pripadajo po nazivu tudi tedaj, če se uvozna ali izvozna ekspedicija izvrši v rajonu dotične carinarnice izven ozemlja te občine. Občine, v katerih poslujejo carinarnice, koje nimajo istega imena kakor občina, nimajo pravice na kaldrmino. Tako na primer ne dobi občina Celje nikakega prispevka iz kaldrminskega fonda, ker je carinarnica v Celju samo oddelek carinarnice v Mariboru.

Da se ta nedoslednost odpravi, naj bi carinarnice pobirale kaldrmino vedno v korist občine, odnosno cestne uprave okoliša, v katerem se kaldrmina pobere brez ozira na naziv dotične carinarnice.

6. Ker je kaldrmina odškodnina za porabo cest, se bi ne smela pobirati od blaga, ki se dovaža ali odvaža na carinarnico po industrijskih tirih, ker se v tem primeru cesta sploh ne porablja in je torej neupravičeno, da se za njo pobira kaka odškodnina v katerikoli obliki.

Tako dovoljenje je bilo potrebno za vsa društva, če so se ustanovila:

1. Po predhodno določenih statutih, na ta način, da je bil vstop v društvo vsakomur, kdor se je temu statutu podvrgel, prost, najsi je bilo število društvenikov določeno ali pa ne.

2. Pri vseh akcijskih društvih, to je pri takih društvih, pri katerih se je društveni kapital nabral z delnicami.

3. Če je društvo po svoji naravi spadalo pod posebne predpise, ki so zahtevali začasno dovoljenje državne uprave. Osobito je bilo dovoljenje za ustanovitev društva potrebno tudi tedaj, če so se društva bavila s pospeševanjem ved in umetnosti, poljedelstva, rudarstva, gozdarstva, obrtništva, trgovine ali pa drugih panog produkcije, potem za vzdrževanje rednega prometa med dvema ali več kraji, po vodi ali na suhi zemlji, osobito za paroplovna podjetja, podjetja za zgradbo ali vzdrževanje železnic in mostov, za rudarska podjetja, za vse kreditne zavode, za zavarovalne zavode, za splošne preskrbinske in rentne zavode, za hranilnice in zastavljalnice.

Dovoljenje za kreditne zavarovalne in rentne zavode, nadalje za društva za pospeševanje umetnosti, ved in poljedelstva je bilo pridržano cesarju, za prevozna podjetja, zavarovalne

družbe, za hranilnice in zastavljalnice, podjetja za zgradbo mostov in cest ter za rudarska podjetja in slednjič za akcijska društva je izdajalo dovoljenje ministrstvo notranjih stvari. Ta koncesijski sistem je obstojal v tem, da se je zahtevala vložitev prošnje potom političnega deželnega oblastva one dežele, v kateri je bilo vrhovno vodstvo društva. Zahteval se je načrt društvenega delovanja ali podjetja in določilo se je že natanko, kaj morajo vsebovati pravila.

Nadalje se je vlada zanimala tudi za osebne razmere društvenikov in za njih imovinske odnose, ker je po teh sklepala, ali je to podjetje, odnosno društveni namen, sploh izvedljiv in ali ni pomislekov, da se bodo skušali uveljaviti nedovoljeni postranski nameni. Načrt pravil se je presojal predvsem iz stališča javnih interesov, pri čemur je odločalo oblastvo po prostem preudarku. Če je torej prepovedalo, odnosno ni dovolilo ustanovitve društva iz stališča javnih ozirov, mu ni bilo treba to natančneje obrazložiti. Pri podelitvi dovolila je bilo upravno oblastvo opravičeno določati gotove pogoje, pod katerimi se to dovoljenje izda. Zato je bilo to dovolilo le začasno. A tudi stalno dovolilo v smislu tega patenta ni dalo društvu še popolne gotovosti, da ne bi morda vlada pozneje sma-

trala sredstva v dosego društvenega namena za neprimerna.

Vsa ta društva so bila vrhu tega podvržena stalnemu nadzorstvu državne uprave, ki je imela pravico vpogleda v poslovanje društva ter nadzorstva nad tem, da se njeni predpisi in pogoji v resnici izvajajo. Če je smatralo upravno oblastvo za primerno, se je postavilo društvu poseben cesarski (vladni) komisar. Dolžnost tega komisarja je bila, paziti na to, da društvo ne prekorači mej izdanega dovoljenja niti določb odobrenih društvenih pravil. Vlada (deželno politično oblastvo) je imela pravico v gotovih primerih svoje dovoljenje preklicati, odnosno društvo razpustiti. Priziv zoper razpust ni imel odločilne moči, kar se tiče ustavitve društvenega delovanja.

Iz teh določil je razvidno, kako močan je bil vpliv državne uprave na društveno življenje, in kako negotovo in nesvobodno je bilo vsled tega vse društveno delovanje. Ustavna doba iz leta 1867 je s tem koncesijskim sistemom pomedla. Člen 12. avstr. drž. osnovnega zakona, o splošnih pravicah državljanov je določal: Avstrijski državljani imajo pravico zborovati in ustanavljati društva. Izvrševanje teh pravic se uredi po posebnem zakonu.

(Dalje prihodnj.)

Trgovina.

Uredba o odpiranju in zapiranju trgovin. Ministrstvo trgovine in industrije bo ponovno poslalo vsem zbornicam in gospodarskim organizacijam v izjavo novo uredbo o odpiranju in zapiranju trgovin.

Trgovina z loterijskimi obveznicami tujih državnih posojil. Ministrstvo financ je z odlokom D br. 15380 od 2. avgusta 1926 prepovedalo prodajo in nakup vseh vrst loterijskih obveznic tujih državnih posojil brez posebne odobritve Generalne direkcije državnih dolgov. Češkoslovaški minister financ se s to odredbo popolnoma strinja in je z ozirom na to, da v gotovem pravcu zavaruje boniteto češkoslovaških vrednostnih papirjev, z odlokom z dne 5. maja 1927 pod števil. 105.298/26 tudi od svoje strani odredil, da češkoslovaške firme ne smejo prodajati v naši državi premijskih in loterijskih obveznic (srečk) brez predhodnega posebnega dovoljenja našega ministrstva financ. Hkratu pa si morajo izposlovati tudi posebno dovoljenje od poslastništva češkoslovaške republike v Beogradu.

Avstrijsko trgovstvo zahteva zakon o jamstvu za škode po demonstracijah. — Zveza avstrijskih trgovcev zahteva z ozirom na zadnje dogodke na Dunaju, da se po vzgledu drugih držav, posebno posameznih držav v Nemčiji, čimprej uveljavi zakon, s katerim se naloži občinam jamstvo za škode povodom demonstracij in izgredov.

Velesemenj na Lipskem. Jesenska prireditel lipskega velesejma se vrši od 28. avgusta do 3. novembra 1927. Pojasnila daje tudi Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Industrija.

Industrijska kriza v Italiji. V Italiji so skoraj vsa večja podjetja odpustila večje število delavcev, skrajšala delovni čas in znižala mezde. Fiat-tovarne so znižale število zaposlenih delavcev od 21.000 na 10.000. Tudi ostala večja podjetja so kljub temu, da so dobro založena z naročili za vojaštvo in mornarico, bila primorana, da odpuste 20—30% delavcev. Od črkostavcev jih je 30% brez službe. Tekstilna industrija dela samo tri dni v tednu. Vsled tega so industrijski papirji na borzah jako padli. Tudi dividende so jako nizke. Redukcije delniške glavnice so na dnevnem redu. Znana avtomobilska tovarna Alfa Romeo je svojo delniško glavnico znižala od 60 na 10 milijonov lir.

Podražitev usnja na Ogrskem. Usnjarski kartel je povišal za 10—12% ceno za usnje. V trgovskih krogih in v krogih industrije, ki porablja usnje, se pojavlja proti podražitvi oster odpor. Posebno čevlarska industrija je s poviškom občutno prizadeta, ker mora povišati cene tudi za svoje produkte, vsled česar izgubi na konkurenčnosti s češkoslovaško čevlarsko industrijo. To dejstvo pomenja za čevlarsko industrijo hud udarec ravno sedaj ob uveljavljanju trgovske pogodbe s Češkoslovaško.

Kodak-Pathé. Te dni se vrši v Parizu odločilna seja družbe Pathé, v kateri naj se končno potrdi dogovor z družbo Kodak. Ustanovila se bo nova družba z imenom Kodak-Pathé. Pathé bo odstopil družbi vse svoje naprave in vso svojo produkcijo surovih filmov ter bo kot samostojno tovarniško panogo obdržal samo fotografske aparate Pathé-Baby in Pathé-Rural. Hkrati bo zvišal Pathé glavnico na 100 milijonov frankov.

Carlna.

Češko-avstrijska carinska unija? Kakor poroča beograjska »Politika« objavljala rimska poročevalska agencija službeni komunikacije, v katerem se potrjuje vest o korakih, katere je podvzela Češkoslovaška za osnivanje carinske unije med Avstrijo in Češkoslovaško. Agencija trdi, da se v dunajskih političnih krogih naglašuje, da je dobila avstrijska vlada predmetni predlog potom posrednikov, pomeje pa v uradni obliki. Češkoslovaška je v jeseni lanskega leta stavila avstrijski vladi uradno ponudbo, a pred nekaj meseci je ponovno napravila uradne korake na Dunaju z zahtevo, da se Avstrija izjavi o predlogu o osnovanju carinske unije s Češkoslovaško. Ob tej priliki so avstrijski trgovski krogi izjavili češkoslovaški vladi, da bi bili priprav-

ljeni sprejeti sličen predlog, a samo v primeru, ako bi se sprejelo v kombinaciji tudi Nemčijo. Domneva se, da bo avstrijski zvezni kancler Seipel, ki odpotuje v kratkem v Karlove var, porabil to priliko za sestanek s češkoslovaškim ministrom za zunanja dela Benešom; da se dogovori z njim o tem vprašanju in po možnosti da tej kombinaciji konkretno obliko.

Denarstvo.

Koliko denarja se sme poslati v vrednostnih pismih iz naše države? Ministrstvo pošte in telegrafa je z odlokom št. 31639 od 21. julija t. l. sporočilo direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani, da se smejo odslej v vrednostnih pismih pošiljati v inozemstvo dinarski bankovci ali pa bankovci tujih držav v skupni vrednosti do največ 3.000 Din. — Zavarovalnica ostane ista kakor doslej, t. j. 5 Din za vsakih 300 frankov (3600 Din). — V obrazcu »Jamstvo pošiljatelja« je treba znesek 1000 Din popraviti na 3000 Din. Označena vrednost se tudi še nadalje preračunava po razmerju med frankom in dinarjem (1 frank = 12 Din).

Staroavstrijski dolgovi v srebru. Reparacijska komisija je v nekem konkretnem primeru odločila v smislu dosedanjih odločb, da je en srebrni goldinar vreden dve papirnati kroni. Interesenti oporekajo tej odločbi, češ, da reparacijska komisija za tako odločbo sploh ni kompetentna.

Slab uspeh francoskega konsolidacijskega posojila. Francoskega konsolidacijskega posojila se je do sedaj podpisalo samo 4.6 milijarde frankov, dasi se je pričakovalo, da se ga bo podpisalo 8 do 10 milijard. Od podpisane vsote odpade na nacionalne bone 1.3 milijarde, tako da znaša dejanski podpis samo 3.3 milijarde, od katerih odpade 1.8 milijarde na banke in samo 1.5 milijarde na privatne osebe.

Obtok bankovcev češkoslovaške Narodne banke. Češkoslovaška Narodna banka je imela dne 7. avgusta t. l. v obtoku za 6772 milijonov Kč bankovcev. Obtok se je tekom prvih dni meseca avgusta zmanjšal za 273 milijonov.

Dolgovi evropskih držav v Severni Ameriki. Skupni dolg evropskih držav v Severni Ameriki znaša 22.143 milijonov dolarjev, skupno z obrestmi, katere bodo morale dolžnice odplačati v dobi od 1. 1923 do 1. 1987. Ta dolg se na posamezne države razdeli sledeče (v milijonih):

	Odplačilo	Obresti	Skupaj
Anglija	4.600	6.506	11.106
Francija	4.025	2.822.7	6.847.7
Belgija	417.7	310.1	727.8
Italija	2.042	365.7	2.407.7
Jugoslavija	62.8	32.3	95.1
Rumunija	66.5	56	122.5
Poljska	178.5	257	435.5
Čehoslovaška	185.1	127.7	312.8
Estonska	13.8	19.5	33.3
Finska	9	12.7	21.7
Latvija	5.7	8.1	13.8
Litva	6	8.5	14.5
Ogrska	1.9	2.7	4.6

skupaj 11.614 10.529 22.143

Med temi dolžniki pa niso všteti Nemčija, katere dolgovi se odplačujejo po Dawesovem načrtu, dalje Grčija (18 milijonov), Avstrija (kapital 31 milijonov, obresti 7.2 milj.) in Rusija (kapital 260 milijonov, obresti 68.4 milijonov).

Promet.

Gremij trgovcev za ljubljansko okolico se je obrnil s posebno prošnjo na Direkcijo državnih železnic, da pri mešanem vlaku, ki odhaja iz Ljubljane po 18. uri proti Dolenjski, priklopi še tri osebne vozove, ker je sedanji mešani vlak tako natrpan, da morajo potniki, delavci stati na hodnikih in stopnicah. Nadejamo se, da bo direkcija državnih železnic uvidela nujno potrebo priklopite treh vagonov, zlasti se bo pa to potrebovalo v času pričetka šole, ker se s tem vlakom vračajo učenci, stanujoči na dolenjski progi, domov in ki morajo obiskovati šolo v Ljubljani.

Ovire poštnega prometa s podvzetjem med našo državo in Ogrsko. Kakor nam sporoča zagrebška zbornica, ji je ministrstvo pošte in telegrafa preko zagrebške poštne direkcije priobčilo, da se uvede skupni poštni promet z inozemstvom takoj, ko se uvede tudi nakazniški promet. Za uvedbo nakazniškega prometa ministrstvo še zbira material, vsled česar še ni moglo dovršiti vseh predel.

S telefonskimi pozivnicami se lahko prijavljajo tudi pogovori za naslednje dni. Z odlokom števil. 29781 od 8. julija t. l. je ministrstvo odredilo, da se smejo s telefonskimi pozivnicami prijavljati tudi pogovori za naslednje dni. Vendar pa se smejo ti pogovori vršiti samo ob uradnih urah klicane telefonske centrale.

Uvoz, izvoz.

Prepisi uverenj o zavarovanju valute so prosti takse. Na vprašanje, je-li so overjeni prepisi uverenj o zavarovanju valute, katere oskrbijo deklaranti in jih prilagajajo izvoznim deklaracijam za dokaz o zavarovanju valute in se kot taki prilagajajo unikatno deklaracij za službeno porabo, zavezani kaki in kateri taksi, je Generalna direkcija davkov z razpisom števil. 27118 od 10. marca 1927 pojasnila, da navedeni predpisi niso zavezani nikaki taksi, torej tudi ne taksi po tarifni postavki 2. taksne tarife kot priloge.

Ureditev češkoslovaškega izvoza jaje. Poleg izvoza vlečanih jaje se dovoljuje izvoz svežih jaje samo onim prosilcem, ki dokažejo, da na drugi strani uvažajo gotovo množino jaje in da torej preskrba domačih tržišč ni ogrožena. Ker je domača produkcija v zadnjem času tako narasla, da presega domačo potrebo, se dovoljuje sedaj za gotove množine jaje izvoz tudi brez omenjene kompenzacije. Jajca se izvažajo predvsem v Avstrijo in v Nemčijo.

Pretovarjanje vina v Trstu. V letu 1926 se je v Trstu tranzitno uvozilo 57 tisoč, izvozilo pa 34.000 ton vina.

Davki in takse.

Ogrska pobira na vino luksuzni davek. V novem načrtu vlade o luksuznem davku, s katerim se namerava ukiniti enotno obdačevanje s tem davkom, znaša luksuzni davek na vino 10%, za šampanjec, konjak in rum pa 20%.

Strokovno šolstvo.

Pravilnik za dvorazredne trgovske šole. Ministrstvo trgovine in industrije je pred kratkim izdalo pravilnik za dvorazredne trgovske šole. Pravilnik odobri ministrstvo trgovine in industrije baje že te dni.

RAZNO.

Stanje letošnje žetve. Vsled nekega referata, podanega na zadnji seji Trgovske zbornice v Beogradu, v katerem se je naglašalo, da bo letošnja žetev v Srbiji jako slaba, se širijo v državi, pa tudi v inozemstvu alarmne vesti o katastrofalnem stanju naše žetve v obče. Da bi ugotovila pravo stanje žetve na Hrvatskem, je razpisala Trgovska in obrtniška zbornica v Zagrebu anketo in bo rezultate v kratkem objavila. — Kakor čujemo je ljubljanska zbornica enako anketo uvedla že začetkom meseca avgusta t. l. v namenu, da zbere podatke o bodoči izvozni sezoni. Pričakovati je, da bo objavila te podatke še tekom meseca avgusta t. l.

Naša letošnja vinska letina. Dozorevanje je letos spričo ugodnega vremena za približno tri tedne bolj napredovalo nego v normalnih letih. Računi se sedaj, da se bo cena za mošt gibala okoli 3 dinarje. Na Hrvatskem in v Sloveniji se pričakuje kvantitativno manjšo trgatve, ki bo pa kvalitativno tem ugodnejša. V Dalmaciji bo imel mošt predvidoma 20 do 24% sladkorja. Stare zaloge so po večini razprodane, kar jih je pa še, se prodajajo v severni Dalmaciji po 6 do 8 Din liter. V Vršacu so cene nekoliko padle. Živahne pa so še vedno kupčije z vinom lanskega pridelka v Srbiji, kjer so se cene tekom zadnjega meseca dvignile pri litru za 1 Din.

Rok za vlaganje prošenj za odobritev valorizacije investicij podjetij, ki javno polagajo račune, poteče dne 11. septembra t. l., to je po preteku enega leta, odkar je stopil predmetni zakon v veljavo.

Dr. Reinhold o Dawesovem načrtu. V razgovoru z zastopnikom »Associated Press« je izjavil dr. Reinhold, da za dajanje iz Dawesovega načrta ni sedaj nobenih težkoč, tudi se bo vsaka nemška vlada na vso moč potrudila, da bo svoje obveznosti izpolnila; upoštevati je pa treba, da mora Nemčija po Dawesovem načrtu za polovico več plačati, kar naj plačajo Ameriki vse druge dolžne države. Plačila se ne morejo vršiti iz glavniske posesti, temveč iz narodovih dohodkov. Vprašanje se torej ne sme toliko glasiti, kaj more Nemčija producirati, temveč, kaj more zaslužiti. Dr. Reinhold je izjavil prepričanje, da bodo v Ameriki znali ceniti vestnost, s katero izpolnjuje Nemčija določbe Dawesovega načrta.

Phönix. Na 44. občem zboru zavarovalnice za življenje »Phönix« so povedali, da je bilo lani sklenjenih zavarovanj za skoro 437 milijonov šilingov in je zavarovalna vsota na koncu leta 1926 preseгла 1 milijardo šilingov (1 bilijon 79.703.694). Do 30. junija je narasla na ca 1.300.000.000 šilingov. Družba je prevzela zavarovalne zneske več avstrijskih zavarovalnic v novih italijanskih okrajih in v češkoslovaški republiki. V zadnjih mesecih 1926 in v prvi polovici 1927 je bila družba pripuščena v Nemčijo, Italijo in Španijo in je razširila svoje urade v Aleksandriji, v Atenah in v Carigradu. Dohodki premij v letu 1926 so znašali 49.481.726 šilingov, dohodki naložene glavnice so dali 4.335.814 šilingov. Zavarovalnine je bilo izplačane za 7.468.000 šilingov. Dividendni sklad za zavarovanja z jamčenim deležem na dobičku znaša 5.303.000 šilingov. Tehniške rezerve so se tekom leta 1926 zvišale na 126.607.000 šilingov. Skoraj na dvojni lanski znesek. Vsa garancijska sredstva družbe znašajo 149.308.000 šilingov. Dividenda je 6½ odstotna, 2.6 šilingov za delnico v nominalu 40 šilingov.

Nazadovanje brezposelnosti na Nemškem. V začetku julija je iskalo na Nemškem dela ca 1 milijon ljudi, za 12.7% manj kot v juniju in za 53.8% manj kot v lanskem juliju. Od ca 21 milijonov ljudi, ki so bili v položaju odvisnosti, jih je bilo torej ca 5% brez dela. V splošnem je brezposelnost sedaj približno dvakrat do trikrat tako velika kot v predvojni dobi, ko so tudi pri dobri konjunkturi računili z brezposelnostjo 2 do 3% kot posledico normalnega kolebanja na delovnem trgu. Če tako računimo, vidmo, da je treba računati 500.000 do 600.000 brezposelnih na neogibno in naravno fluktuacijo, drugo polovico pa na resnično nadnormalno obteženje delovnega trga.

Vinocet

Tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

**naifinejši in najokusnejši
NAMIZNI KIS
iz pristnega vina.**

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higiensko najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadst.

Telefon Nov. 2222.

NA GASTRONOMSKI RAZSTAVI V MESECU MAJU 1927 V PARIZU

»KUZMI ČAJ«

JE ODLIKOVAN Z ZLATO KOLAJNO.

Švedsko železo pri Gellivara in Kirunavara gori na severu spada med najboljše vrste na svetu in je njegov eksport ena prvih postavk v švedski trgovski bilanci. Tekom prvega letošnjega polletja je dosegel eksport železa rekordne številke; izvozili so ga 4.524.000 ton, dočim je znašal lanski polletni izvoz 2.938.000 ton, izvoz leta 1913 pa 2.288.000 ton. Ruda je deloma tako čista in brez primesi, da je že kar hkrati kovina.

Državni uradniki na borzi. V Italiji seveda. Zakonski načrt za ustanovitev in delovanje amortizacijske blagajne za javna posojila vsebuje med drugimi tudi temeljno novost, naj se v bodoče pristopijo k trgovini na borzi tudi uradniki te amortizacijske blagajne. S tem je dana državi možnost, da v obrambo svojih koristi samostojno poseže v borzno oblikovanje cen za posojilne listine.

* * *

TRŽNA POROČILA.

Naraščajoče cene za žito na berlinski borzi. Na berlinski produktivni borzi so se cene te dni povišale za rž in pšenico od 4 do 4½ marke, za takojšnje kupčije pa še v izdatnejši meri. Povod za ta povišek so deloma dala neugodna žetvena poročila iz Kanade in dejstvo, da tudi domači pridelek ni zadovoljiv. Ugodna poročila za glavne žitne vrste pa ima borza iz Poljske, kjer je, na primer že-

tev rži izpadla za približno 15% boljše nego prejšnje leto.

Sejska poročila z Dunaja. Na živinski sejm dne 8. avgusta t. l. se je prišlo 4007 glav živine in sicer 2641 volov, 527 krav in 839 bikov. Iz naše države se je prignalo 1096 volov, 274 krav in 454 bikov. Kupčije so bile slabe. Za najboljše vole se je plačevalo za 1 kg žive teže 1.75 do 1.90 šil., za krave 1.10 do 1.35 šil., za bika 1.10 do 1.55 šil., za suho živino 0.60 do 0.90 šil. — Naslednji dan, t. j. 9. avgusta t. l., se je na praški sejm prignalo 16.364 prašičev in sicer 7307 pitanih in 9156 mesnatih. Iz naše države se je prignalo 3598 pitanih in 950 mesnatih. — Tudi ta dan so bile kupčije slabe. Pitani prašiči (prvovrstni) so se plačevali za 1 kg žive teže od 2.15 do 2.20 šil., najboljši mesnati prašiči pa od 2.50 do 2.65 šil.

DUNAJSKI VELESEJEM

(Wiener Messe)

4. — 11. SEPTEMBRA 1927.

Posebne prireditve:

Belgijska razstava. — Italijanska razstava. — Japonska razstava.

Tehniške novosti in iznajdbe! — Semenj hotelskih potrebščin. — Reklamna razstava. — Semenj za radio. — Dunajski salon kožuhovinaste mode.

Brez vizuma! S sejsko izkaznico in potnim listom prost prestop meje v Avstrijo! Madžarski prehodni vizum se dobi proti vpogledu sejskih izkazov na meji. Precejšnje vozarinske ugodnosti na jugoslovanskih, madžarskih in avstrijskih železnicah, na Dunavu, na Jadranu in v zračnem prometu.

Pojasnila vseh vrst ter sejski izkazi (po 40 Din) pri Wiener Messe, Akt. Ges., Wien VII., Messplatz 1, ter za časa Lipskega jesenskega velesejma pri poslovalnici v Leipzigu, Österr. Messhaus, Hainstrasse 16—18 in pri častnih zastopstvih v Ljubljani: Avstrijski konzulat, Turjaški trg 4; Zvezi za tujski promet v Sloveniji, Aleksandrova cesta 8; Josipu Zidarju, Dunajska cesta št. 31.

R A Z P I S.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razpisuje oddajo

zidarskih in težaških del
za novo stanovanjsko hišo na Bleiweisovi cesti.

Vsi potrebni pripomočki kot računi, proračuni, kakor tudi gradbeni pogoji, se dobijo med uradnimi urami v zborničnem uradu (Beethovnova ulica 10/I.) za Din 50.—.

Pravilno kolekovane ponudbe je predložiti v zapečatenih kuvertah zbornici do 16. avgusta t. l. ob 12. uri opoldne.

Zbornica si pridržuje pravico oddati dela ne glede na najnižjo ponudbo.

V Ljubljani, dne 8. avgusta 1927.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Predsednik:

I. Jelačin ml., l. r.

Tajnik:

Ivan Mohorič, l. r.

Izdelovanje oljnatih barv, firnežov, lakov in steklarskega kleja. — Zaloga kemičnih in rudninskih barv. — Potrebščine za slikarje, pleskarje, ličarje in druge, vse v le stroke spadajoče.

Se priporočam

IVAN JANČAR

Trgovina Miklošičeva cesta 4
Skladišče Vidovdanska c. 14.

Veletrgovina**A. ŠARABON**

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje,
moko in deželne pridelke. — Raznovrstno rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom.
Ceniki na razpolago!

Naročajte in
širite povsod
TRGOVSKI
— LIST! —

Kompletne potrebščine
za šivilje, krojače, čevljarje in tapetnike, kakor tudi sukance, svilo za šivanje v vseh barvah, vezeno, čipke in razne porte kupite najcenejše pri

Josip Petelinc-u

Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.
Na veliko!

»KVERTA«

DRUŽBA Z O. Z.

tvornica kuvert in konfekcija papirja

LJUBLJANA

Vožarski pot števil. 1

Karlovska cesta števil. 2.

Galanterija, drobnarija,
parfumerija,

čevljarje potrebščine,
vrvarske izdelke (Šinkovec)
na debelo in na drobno.

DRAGO ROSINA**MARIBOR**

Vetrinjska ulica števil. 26.

Vse vrste trgovske knjige kot: ameriški journali, glavne knjige, blagajniške knjige, vsakovrstne listice, bloke, mape kakor tudi vse vrste šolske zvezke Vam nudim s svojimi prvovrstnimi izdelki najugodnejše

A. JANEŽIČ, Ljubljana

Florijanska ulica št. 14

knjigovoznica, industrija šolskih zvezkov in trgovskih knjig.

Na veliko!

Na malo!

Pisalni stroji **URANIJA** so najpopolnejši, vrhunec nemške tehnike.

Najboljši v materijalu so švicarski **PLETILNI STROJI DUBIED**

NAJNIZJE CENE

tudi na mesečna odplačila samo pri
Josip Petelincu, Ljubljana

ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Zahtevajte prospekte!

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA
TRG.-IND. D. D. GREGORČIČEVA 23

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. * Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, vabila, lepake, posetnice 12. * LASTNA KNJIGOVARNICA. * TELEFON. ŠT. 2552.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

USTANOVljena 1900.

CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA.

USTANOVljena 1900.

PODRUŽNICE IN AGENCIJE:

Delniška glavica:
Din 50.000.000.—
Rezervni zakladi nad
Din 10.000.000.—

Brezica
Celje
Črnomelj

Gorica
Kranj
Logatec

Maribor
Metković
Novi Sad

Novomesto
Prevalje
Ptuj

Rakek
Sarajevo
Slovenjgradec

Split
Trst

Brzjavni naslov:
Banka Ljubljana
Telefon števil. 2861,
2413, 2502, 2503.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.